

SHREK TÍMEA
Nagyanyám

Iszonyú fejfájás gyötört, hazaszöktem az iskolából. Egész úton szédültem, az a nyolcszáz méter, amit a házunkig kellett megtenni, egy örökkévalóságnak tűnt. Senki sem volt otthon. Anyám a piacon dolgozott, öcsém iskolában, nővérem az egyetemen. Apámra nem emlékszem, merre járt. Gyógyszert vettem be, és lefeküdtem.

Kisírt szemmel, ordítva ébredtem arra, hogy anyám rángatja a karomat.

– Ébredj fel! – szól rám anyám.

– Mama rosszul van.

– Tessék?

– Azt álmodtam, hogy térdel az ágy előtt, és nem kap levegőt.

Nagyanyám asztmás volt, nehezen lélegzett, zsebében vagy táskájában mindig ott lapult a pipa. Az álmom annyira valóságosnak tűnt, hogy fájós fejfel biciklire ültem, és elindultam a város másik végébe megnézni őt.

Hosszan nyomtam a harmadik emeleti lakás csengetését. A szomszédok azt mondták, otthon van, a kutya is ugatott rám bentről. Nem sokkal később megérkeztek a szüleim, valamelyik lakó hívta őket. Túl hangosan dörömböltem.

– Sehová sem megy a kutyája nélkül – mondta apám, és vállával nekifeszült az ajtónak.

Kétszer rugaszkodott neki, mire a felső zár ropant egyet, és megadta magát. Az ajtó kinyílt. A konyha üres volt, a kutya ott csaholt a lábunk alatt. Beléptünk a szobába, nagyanyám az ágy előtt térdelt. Fejét a markába hajtotta, mint aki imádkozik. Anyám jobb karja alatt ragadta meg, de az csak intett a fejével, hogy ne tegye. Apám mentőt hívott. Hosszúnak tűnt az idő, amíg meghallottam a sziréna hangját. Anyám a szekrényhez ment, ruhákat és törölközőt szedett ki belőle. Én addig segítettem felállni nagyanyámnak. Átöltöztettük.

A mentősök felértek a lakásba. Megmérték a vérnyomását, a szívhangot is ellenőrizték. Aztán injekciót adtak be neki, amitől hamarosan jobban lett.

– Be kell jönnie a kórházba megfigyelésre – mondta a felcser.

Nagyanyám rám nézett, majd rá. A tekintete szúrós volt.

– Ha én bemegyek, nem jövök ki – válaszolta dühösen.

– Anyu! Ne beszélj hülyeségeket, indulj, mert itthon nem lesz jó vége – csattant fel anyám, és már tessékelte is ki az ajtón. Láttam rajta, hogy csak erősnek akar tűnni, de nagyon meg van rémülve.

Nagyanyám lehajolt, megsimogatta a kutyáját. Beszálltak a mentőautóba, mi apámmal hazamentünk.

Még aznap este meglátogattam a kórházban. Anyám egy széken ült mellette. Az éjjeliszekrényre raktam a vacsorát, nagyanyám levest kért. Nem tudtam kinyitni az üveget, a forró levestől rászorult a fedő, sokáig bibelődtem vele, mire az öreg kifakadt:

– Olyan vagy, mint apád!

Kinyílt az üveg, kanalat tettem bele, odaadtam neki. Megfordultam, és halkán sírni kezdtem. Tudtam, hogy sohasem szerette apámat. Ezzel a mondatl azt is elárulta, hogy engem sem.

– Jó éjszakát – búcsúztam el tisztelettudóan, de már indultam is az ajtó felé, le a lépcsőkön, ki a bejárati ajtón, keresztül a kórházkertben, egészen az autóig. Apám már várt rám.

– Ne foglalkozz vele, tudod, hogy beteg. Holnapra el is felejtí – nyugtatott.

Hamarosan követett minket anyám is, hazamentünk.

Korán ébredtem, anyám már reggelit készített. Bőven pakolt a betegnek is. Öcsém iskolába indult, mi pedig a kórházba. Anyu kiszállt az autóból.

– Te nem jössz? – fordult felém.

– Nem akarok.

– A tegnapi miatt?

– Is. Ha olyan vagyok, mint apám, akkor nem hiányzom oda.

Anyu felment a lépcsőkön. Be a terembe. Tíz perc sem telt bele, láttam kijönni a bejárati ajtón, kezében a tegnapi összecsomagolt holmival. Arca kifejezéstelen volt.

– Hazaengedik? – kérdeztem.

– Azt mondták, hajnalban kiment rágyújtani. A csomagja össze volt pakolva az ágy végében.

– Mondtak még valamit?

– Csak annyit, hogy holnapután jöhetünk érte. Addig el kell intézni a temetést.

Az árva

Szőke cigánylány volt. Göndör fürtjei a derekáig értek. Hatalmas, tengerkék szeméből áradt a jóság. Kिलencéves volt. Édesanyja minden reggel elkísérte az iskolába. Jól öltözött, kellemes megjelenésű, orosz asszony volt. Leila kitűnt a koszos cigánygyerekek közül, szépségével és hófehér bőrével. Egyszer megkérdeztem az anyját, miért ebbe az iskolába járattja a gyermekét. A válasz egyszerű volt: „Rákos vagyok. Nem maradt sok hátra.”

Eltelt egy tanév, a lány napról napra szomorúbb lett. Édesanyja mind ritkábban kísérte már el.

Egy keddi napon, délután a folyosón állt, és várt.

– Anyukádat várod? – kérdeztem tőle.

– Igen, de nem tudom, hogy jön-e. Reggel nagyon rosszul volt.

– Egyedül nem mehatsz haza?

– Nem. Akkor kikapok.

– Apukád?

– Ő meghalt. Még régen.

– Sajnálom.

– Tetszik tudni, megitta a mérget.

– Miért?

– Anyuka azt mondta, azért, mert részeg volt.

– Testvéred van?

– Igen. Egy. Bella. Ő már nagy. Van neki gyereke is.

Az említett testvér már be is lépett az ajtón, megragadta a kislány karját, és gyors léptekkel indult kifelé.

Másnap a gyerek nem jött iskolába, harmadnap sem. Egész héten hiányzott.

Hétfőn reggel, amikor a létszámot ellenőriztem, láttam, hogy megérkezett. Haja kócos volt, fejét az asztalra hajtotta. Zokogott. A többiek csak bámulták, nem nevettek rajta, de közel sem mentek hozzá. A teremben néma csend volt. A tanárnőjük megsimogatta a hátát, de a kislány csak még keservesebben sírt. Nekem tovább kellett mennem.

Délután ott állt a folyosón, és várt. Figyeltem. Néha elejtett egy könnycseppet, megpróbálta visszafojtani a sírást.

– Hát te? Megint vársz?

– Igen, de hiába.

– Miért?

– Anyuka már nem jön értem.

Ahogy ezt kimondta, azon a keservesen elcsukló gyermeki hangon, olyan szomorúságot éreztem,

mintha az én édesanyám halt volna meg. Odamentem hozzá, megöleltem, hirtelen más nem jutott eszembe. A gyerek meg csak sírt, és panaszkodott.

– Anyuka meghalt! Mi lesz velem nélküle? – hajtogatta.

– Nyugodj meg – szóltam hozzá.

– Ma temetik. Nem akarok hazamenni.

– Hány órákor?

– Kettő.

A falióra egy óra tizenkét percet mutatott.

– Gyere be velem a tanáriba. Ne állj itt egyedül.

Szófogadóan jött mellettem, aztán megfogta a kezem. Úgy szorította, mintha sohasem akarná elengedni. Hagytam neki. Leültünk a terem legvégében. Hátizsákjából rajzfüzetet és ceruzát vett elő. Tiszta oldalt nyitott, és rajzolni kezdett. Házat kerítéssel, mögé fákat, hegyet és mosolygós napocskát. A ház elé kislányt, mellé az anyját. Annak fejére glóriát. Aztán fogta a fekete ceruzát, és összefirkálta.

Kopogtak az ajtón. A nővére volt.

– Jó napot. Leila?

Közben a gyerek igyekezett az asztal alá bújni.

– Itt van.

– Leila! Mássz ki! – ordított rá.

– De én nem akarok...

– Menni kell a temetésre, gyere már! – Elkezdte rángatni a kislány karját, aztán rácsapott a hátára, megpróbálta kihúzni az asztal alól.

Nem bírtam tovább, a nő elé álltam.

– Állítsa le magát – szóltam rá.

– Magának meg mi köze hozzá? Ne szóljon bele!

– Rángatja a gyereket, megüti, ordít vele, még szép, hogy nem akar magával menni!

Leila a hátam mögé bújt.

– De menni kell anyánk temetésére.

– Bella! Én nem akarok menni, nem akarom anyukát látni – szólt remegő hangon a kislány.

– Oszt mit csináljak veled? Hova tegyelek?

– Itt marad velem – vágtam rá gondolkodás nélkül. – Vigyázok rá, ha kell, holnapig.

– Megtenné? – A lány hangja megenyhült. Beletúrt húga kócos hajába, és rám bízta.

Munka után elindultunk hazafelé. A központban megbámultak az ismerősök, amiért egy cigány kislánnyal megyek kézen fogva a városban. Nem érdekelt. Az iskolától messze laktam, útközben vásároltam két gombóc fagyaltot neki. Amíg evett, nem sírt.

Hazaértünk. Engedtem egy kád meleg vizet Leilának. Elhanyagolt volt és piszkos.

– Meg tudsz fürödni egyedül?
 – Igen, csak a hajamat nem tudom megmosni, azt mindig anyuka csinálja – és már pityergett is.
 – Most én fogom.

Bemászott a kádba, talán még sohasem ült ilyenben, hiszen a táborban él, futott át a gondolat a fejemen, majd azon töprengtem, hogy milyen módon vehetném magamhoz őt...

Megmostuk a haját, ruháit a mosógépbe tettem. Ráhúztam egy régi, kinőtt pólómat, és bekísértem a szobába.

– Álmos vagyok. Lefekhetek? – nézett rám nagy, kék szemével.

– Előbb vacsorázni kéne, nem?

– Jó.

A konyhába mentem, megmelegítettem az ételt. Ahogy beléptem a szobába, láttam, hogy Leila összekuporodva a rekamién fekszik. Betakartam. Néztem még egy kicsit, és azon gondolkodtam, milyen élete lesz ezután. Szerencsés esetben a nővére megkapja a gyámságot, ha nem, árvaházba kerül...

Éjjel ordításra ébredtem. Leila keservesen sírt, és alig kapott levegőt.

– Nyugalom. Mi történt?

– Nem akarok hazamenni!

– Éjszaka van, nem is fogsz.

– De én soha nem akarok.

– Drágám, ez nem jó ötlet.

– Kérem szépen, hadd maradjak itt, ígérem, jó gyerek leszek!

– Ezt majd reggel megbeszéljük. Aludj vissza.

Szót fogadott, betakartam. Átmentem a saját ágyamra.

Reggel arra ébredtem, hogy valami nyomja a lábam. A kislány ott feküdt az ágyam végében. Olyan mélyen aludt, hogy sajnáltam felébreszteni. Reggelit készítettem, ő csendben osont ki a konyhába. Megdörzsölte a szemét, aztán mosolygott. Együtt indultunk el otthonról. Ő iskolába, én munkába.

*

Minden évben, anyák napjára képeslapot készítettem nekem. Összesen ötöt. Mindet elraktam.

Idén ballagott. Szép nagylány lett belőle. Az ünnepek végén kaptam tőle egy csokor virágot, rajta egy üzenettel: „Tetszik tudni, ha akkor nem vizsgával, megszököm. Lehet, hogy anyám után megyek. Köszönöm.”

Szerettem volna válaszolni, de csak otthon írtam rá a cetlire: „Ha tudtam volna, mi lesz veled, soha nem engedlek el. Ne haragudj.”

A hatodik levelet is a fiókba tettem.

Olja néni

Hatalmas vihar mosta el a város főterét. Néhány perc alatt annyi csapadék hullott a földre, hogy a csatornák nem bírták elvezetni a vizet. Az áradat elöl a színház lépcsőjének tetejére menekültem. Telt az idő, de az eső nem csillapodott. Egyre többen álltunk az eresz alatt. A betonépület oldalánál egy idős hölgy ballagott nehéz léptekkel. Kezében szatyrok, ruhája csuromvíz volt. Fejét lehajtotta, észrevettem, hogy a bal lábára sántít. Kinyitottam az esernyőmet, tettem néhány lépést felé, és megszólítottam.

– Tessék bejönni az eresz alá.

– Takarodj innen, bűdös kurva! – ordított rám mély, rekedt hangon. – Nem kell a segítséged!

Rémülten léptem hátra, majd felrémlt bennem egy gyerekkori emlékfoszlány egy cigányasszonyról,

valyis inkább csak a hangjáról. Mély, rekedt és rémisztő. Mindig két hatalmas táskával járta az utcákat. Anyám azt mondta, abban gyűjti a rossz gyerekeket.

Visszamentem a lépcsőre, láttam, ahogyan az aszszony a táskáival már messze jár, és a bal lábával sántít a bokáig érő vízben.

*

Miután befordultam a sarkon, egy lakatlan ház előtt álltam meg. A kapu aljában magasra nőtt a fű, egészen eltorlaszolta a bejáratot. Az épület ablakait a suhancok betörték. Megálltam, és rágyújtottam. Itt nem lát meg a főnökség – gondoltam, és néztem tovább a törmelékeket. Az egyik ablakban az üvegszilánkok alatt egy fekete-fehér fénykép volt. Óvatosan megemeltem a darabkákat, és kivettem alóluk.

Egy rokonszenves, húszas éveinek elején járó hölgy mosolygott rajta. Mellkép, talán tablóképnek szánták. Formaruha és pionírnyakkendő volt a lányon.

Eldobtam a csikket, kinyitottam a táskámat, kivettem belőle a noteszemet, és beletettem a képet. Magammal vittem a munkába.

*

Este a lépcsőház bejáratánál kiszakadt a bevásárlótáska alja. Nem elég, hogy bőrig áztam, minden szétszóródott a földön. Térdre ereszkedtem, és elkezdtem összepakolni. Valaki elém rúgott egy tekeres vécépapírt.

– Ez is itt van – szólt mély, rekedt hangon.

Felálltam. Rápillantottam a nőre, akinek délelőtt segíteni akartam, viszont a látvány megrázó volt. Arca csupa kék folt volt, és bedagadt, homloka és álla lehörzsölve, véres.

– Magával mi történt?

– Olja néni kicsit berúgott – szájából alkoholszag csapott meg –, nem kell foglalkozni velem.

– Valaki megverte?

– Dehogy, csak végigtaknyoltam az aszfalton. Szedd már fel a szemeted, egész nap engem fogsz bámulni? – ripakodott rám.

Ahogy ezt kimondta, már be is esett a kiskertbe. Hullarészeg volt, nem hagyhattam ott. Fölé hajoltam, és megpróbáltam kihúzni a rózsabokor alól. Közben fennakadt a válltáska, minden kiborult belőle. A nőt a fal mellé húztam. Ott ült, és nézett maga elé. Hirtelen előrehajolt, és felvette a fényképet.

– Ismeri? – kérdeztem, de nem válaszolt. – Tetszik ismerni ezt a lányt?

Sírni kezdett.

– Ez Olja néni. Akkor, amikor még nem volt bolond. De nem kell törődni velem. Hagyj itt, majd felkelek, és eltűnök. Én... a bolond Olja néni.

Két kézzel szorította a képet, hangosan zokogott. Egy darabig álltam, aztán felmentem a lépcsőkön.

A születés oszlopa (részlet, 2006)